

Čís. 17202.

V knihovních věcech není proti souhlasným usnesením přípustný mimořádný dovolací rekurs (§ 46, odst. 2, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.). Předpis § 130, odst. 1, knih. zák. platí i za účinnosti zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1939, R I 48/39.)

Srov. rozh. č. 14041 Sb. n. s.

Knihovní soud vyhověl návrhu, aby bylo ve vložce č. 94 pozemkové knihy J. pro Karla a Josefu H. podle nájemní smlouvy ze dne 19. listopadu 1927 vloženo nájemní právo ke krámu proti kostelu v přízemí se skládkou a skladištěm na půdě s přilehlou chodbou do 30. dubna 1946. Rekursní soud zamítl rekurs knihovního vlastníka.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

Důvody:

V souzené věci jde o vklad práva nájemního v pozemkové knize, tudíž o věc, jež jest upravena knihovním zákonem (zák. ze dne 25. července 1871, č. 95 ř. z.). Podle § 130, odst. 1, knih. zák. není další stížnosti, byla-li stížnost proti usnesení soudu první stolice druhou stolicí zamítnuta. Stěžovatelův názor, že dovolací stížnost je přípustná podle § 46, odst. 2, zák. ze dne 19. června 1931, č. 100 Sb. z. a n. pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečnost, není správný. Jde tu sice o věc řízení nesporného v širším slova smyslu, avšak o věc upravenou knihovním zákonem, který obsahuje zvláštní předpisy o stížnosti, jež podle § 1, odst. 2, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. nepozbylo účinnosti. Byla proto dovolací stížnost odmítnuta podle § 130, odst. 1, knih. zák. jako nepřípustná, když tak neučinil již soud první stolice.

Čís. 17203.

Právo vdovy provozovati po manželově smrti koncesovanou živnost (§ 56 živn. ř.) nelze ani v celku ani z části převésti na jinou osobu.

Jde však o platnou smlouvu, jestliže se vdova zaváže vzdáti se svého živnostenského oprávnění ve prospěch jiného pod podmínkou, že bude smluvci udělena koncese; pokud však měl smluvce i po zamítnutí žádosti o udělení koncese provozovati nadále živnostenské oprávnění příslušející vdově na svůj vlastní účet a nebezpečí, je smlouva v této části nicotná.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1939, Rv I 2019/38.)

Manžel žalované, který zemřel dne 22. dubna 1933, byl majitelem koncese pro osobní automobilovou dopravu jedním osobním automobilem. Dne 26. dubna 1933 sjednala žalovaná s žalobcem písemnou smlouvu, kterou si sami sepsali a podle níž žalobce koupil od žalované za 13.000 Kč automobil i s koncesí, která na ni přešla vdovským právem a které se měla žalovaná do tří let vzdát ve prospěch žalobce; pro případ, že by koncese nebyla přepsána na žalobce, zavázala se jmenovati ho náměstkem. Žalovaná ustanovila pak žalobce svým náměstkem k provozování autodrožkářské živnosti, avšak později ho jako náměstka odvolala. Tvrdě, že žalovaná nesplnila smluvní závazek o vzdání se ve prospěch žalobce a o jeho ponechání svým náměstkem v živnosti až do udělení koncese, ačkoliv úplatu za automobil i za uvedený závazek obdržela, domáhá se žalobce, aby byla žalovaná uznána povinnou 1. učiniti u magistrátu hlavního města Prahy (u živnostenského referátu II. A) podání, v němž se vzdává koncese udělené pro živnost dopravy osob jednou autodrožkou a provozované vdovským právem ve prospěch žalobce pod podmínkou, že bude stejná koncese, totiž pro živnost dopravy osob jednou autodrožkou v P. na místech nájemním autům vykázaných udělena žalobci, 2. ponechati nezměněným ustanovení žalobce náměstkem při provozování živnosti podle výměru uvedeného úřadu a pro případ, že by žalovaná žalobce jako náměstka již byla odvolala, znovu ho jmenovati za současného odvolání toho času ustanoveného zástupce zástupcem při provozování své živnosti, a to v obou případech neodvolati žalobce jako zástupce až do pravoplatného udělení koncese pod 1. uvedené. Soud první stolice uznal podle žaloby, kdežto odvolací soud zamítl žalobu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek soudu první stolice, pokud se týkal žalobní žádosti pod 1., kdežto co do části pod 2. uvedené nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle zjištění nižších soudů se žalovaná při prodeji automobilu žalobci zavázala, že se vzdá v jeho prospěch koncese jí provozované, a správně uvádí odvolací soud, že nezáleží na tom, že strany práv neznané mluvily ve smlouvě o prodeji koncese, bylo-li z dalšího znění smlouvy zřejmé, že se žalovaná měla vzdát koncese v žalobcův prospěch, t. j. pod podmínkou, že žalobci bude udělena stejná koncese pro živnost dopravy osob jednou autodrožkou v P. na místech nájemním automobilům vykázaných; vždyť nutno smlouvu vykládati jako celek a nelze ulpívati na doslovném smyslu výrazu, nýbrž jest zjistiti úmysl smluvců a smlouvě rozuměti tak, jak to odpovídá obyčejí poctivého obchodu (§ 914 obč. zák.). Sporná ujednání však ve skutečnosti nesměřovala k prodeji koncese, který by byl nedovolený a neplatný: Jest ovšem správné, že podle ustanovení odstavce 5 § 7 zák. č. 198/1932 Sb. z. a n. může vdova po majiteli autodopravní koncese provozovati obsah této koncese, ovšem jen na zbývající dobu koncese. Toto vdovské právo je osobním právem vdovy, právem zvláštního druhu podle intencí

zákona pouze k obživě vdovy vyhrazeným. Důsledkem toho nelze toto osobní živnostenské oprávnění vdovy ani v celku ani po částech přenést na jiného. Ale v souzeném případě nejde vůbec o zakázaný převod tohoto oprávnění žalované strany, nýbrž o její smluvní závazek učiniti vůči příslušnému úřadu prohlášení, že se vzdává svého oprávnění pod podmínkou, že žalobci bude žádaná koncese autodrožkářské živnosti udělena. Převzetí takového závazku není zakázáno, koncese sama není tím převedena na jinou osobu, nýbrž celý postup má jen příslušnému úřadu umožniti, aby byla žalobci udělena nová koncese, aniž by se počet dosavadních koncesí zvýšil. Tím není prejudikováno samostatnému rozhodnutí příslušného koncesního úřadu, zda vezme smluvené vzdání se na vědomí a zda je uzná za dostatečný a způsobilý předpoklad pro žádané propůjčení nové koncese. Žalobci přísluší nárok vůči žalované, aby tyto zákonem nezakázané kroky, k nimž se smluvně zavázala, také vykonala a aby tím se své strany ulehčila žalobci nabytí nové koncese. Bylo proto v této části dovolání vyhověno.

Správně však odvolací soud rozpoznal a uznal, že smlouva ze dne 26. dubna 1933 jest nicotná potud, pokud se strany dohodly na tom, že žalobce v případě zamítnutí jeho žádosti o propůjčení nové koncese ve skutečnosti měl provozovati živnostenské oprávnění žalované na vlastní účet a nebezpečí, jak sám v žalobě uvádí, ačkoliv podle smlouvy měl živnost provozovati jako náměstek žalované. Odvolací soud výstižně odůvodnil, že je-li živnost vedena jinou osobou, avšak na její vlastní účet, není vedoucí osoba náměstkem ve smyslu poslední věty odst. 5 § 7 uved. zák. po případě ve smyslu ustanovení § 55 živn. ř., a že za náměstka ve smyslu uvedených zákonných ustanovení lze pokládati jen toho, kdo provozuje živnost na účet majitele koncese (srov. rozh. č. 9734 Sb. n. s.). Pokud tudíž in eventum úmysl smluvců se nesl k obcházení zákona a k založení zakázaného pachtovního poměru, byla žaloba právem zamítnuta.

Čís. 17204.

Povinnost společníků společnosti s omezeným ručením (zák. č. 58/1906 ř. z.) k zaplacení kmenových vkladů jest bezvýjimečná, nepominutelná a nelze ji omeziti ani za souhlasu ostatních společníků.

Byla-li společníku uložena povinnost vplatiti kmenový vklad v hotovosti, nemůže se této povinnosti zprostiti tím, že převezme na místě společnosti závazek zaplatiti věřiteli společnosti částku jí zapůjčenou a že právní povaha této zápůjčky byla za souhlasu zúčastněných do datečně změněna v plnění peněžitého vkladu.

(Rozh. ze dne 1. února 1939, Rv II 486/38.)

Srov. rozh. č. 5063 Sb. n. s.